

OPEN BRIEF VAN WETHOUDERS FINANCIËN

Aan: De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer Plasterk

10 november 2015

Geachte heer Plasterk,

Als wethouders Financiën maken wij ons ernstige zorgen over de ontwikkeling van de gemeentelijke budgetten, die grotendeels uit Den Haag komen. De afgelopen jaren heeft u ons als gemeenten geconfronteerd met een opeenstapeling van omvangrijke kortingen. Dat heeft ons genoodzaakt de ene bezuiniging na de andere door te voeren, ten koste van de voorzieningen voor onze inwoners: zij betalen uiteindelijk de rekening hiervan. Wij begrijpen dat bezuinigingen bij het Rijk soms onvermijdelijk zijn, maar de rek is er nu uit bij gemeenten. Wij roepen u daarom op tot een koerswijziging.

Cumulatie van kortingen

Als wethouders Financiën krijgen we te maken met een cumulatie van kortingen op onze gemeentelijke inkomsten, onder andere op de Wmo, jeugdzorg, de participatiewet en onderwijshuisvesting. Een deel van deze kortingen is nauwelijks of slecht onderbouwd, onder andere door onjuistheden in verdeelmodellen, en in strijd met de financiële afspraken tussen Rijk en medeoverheden, zo bevestigt ook de Raad voor de Financiële Verhoudingen. Andere voorbeelden van onredelijke kortingen zijn die vanwege een afname in het aantal raadsleden en de opschalingskorting. De opschalingskorting van grofweg € 1 miljard wordt 'gewoon' doorgevoerd als generieke korting. Immers het beleid om van bovenaf 100.000+ - gemeenten te maken is door het Kabinet (terecht) van tafel gehaald. Deze opschalingskorting is buitenproportioneel en raakt gemeenten ontzettend hard.

Onverwachte tussentijdse bijstellingen

Niet alleen is er sprake van een opeenstapeling van kortingen en herverdeeleffecten. Ook de voortdurende en vaak onverwachte tussentijdse bijstellingen van de accessen van het gemeentefonds leiden tot een grote mate van onvoorspelbaarheid en instabiliteit aan de inkomstenkant van gemeenten: gedurende een begrotingsjaar zijn er grote schommelingen in de cijfers. De volgende tabel, opgesteld door de VNG, bevestigt dat de cijfers in de circulaire steeds wisselen:

GF-circulaire	2014	2015	2016	2017	2018	2019
December 2012	791	62	173	170	-	
Mei 2013	974	15	139	88	88	
September 2013	691	-158	49	124	9	
Mei 2014	482	105	184	147	32	
September 2014	456	20	290	153	74	262
Mei 2015	332	-200	637	-50	98	296

Bovendien volgen de budgetwijzigingen vanuit het Rijk elkaar in een te hoog tempo op en is er te weinig tijd om deze adequaat op te vangen. Daardoor zien veel gemeenten zich genoodzaakt te kiezen voor korte termijn oplossingen.

Voorzieningen fors gereduceerd

Gemeenten voeren vanuit hun rol als eerste overheid steeds meer taken uit, maar doen dit met relatief steeds minder geld. De keuzemogelijkheden voor gemeenten om kortingen vanuit het Rijk op te vangen zijn beperkt: we mogen namelijk niet stoppen met de uitvoering van al onze wettelijke taken. Massaal hebben gemeenten daarom in het hele land moeten bezuinigen op bijvoorbeeld culturele instellingen, speeltoestellen in de openbare ruimte, bibliotheken, sportvoorzieningen of verkeersmaatregelen. Verder bezuinigen op gemeentelijke budgetten is onverantwoord: het zal leiden tot wachtlijsten in de zorg, verloederde wijken, schade door slecht onderhouden wegen, een toename van de onveiligheidsbeleving of het sluiten van zwembaden, kindcentra en musea, dan wel tot een ongewenst en onacceptabel hoog niveau van lokale belastingen. En dat willen wij voorkomen, vanuit het belang van onze inwoners.

Grenzen bereikt

Het staat wel vast dat wij als gemeenten de afgelopen jaren erg loyaal zijn geweest aan het Rijk. Vanuit ons verantwoordelijkheidsbesef hebben we ons steeds geschikt naar de nieuwe budgetten en stevige debatten gevoerd in de raad over een zoveelste bezuinigingsronde. De grenzen zijn nu bereikt en dat signaal willen wij via deze brief afgeven.

Verzoeken

Een koerswijziging in het Rijksbeleid is noodzakelijk. Als wethouders Financiën doen we een dringend beroep op u en leggen wij de volgende verzoeken bij u neer:

1. Opschalingskorting van tafel: leg in algemene zin geen nieuwe kortingen meer op aan gemeenten en in elk geval moet de opschalingskorting van tafel
2. Zorg voor meer stabiliteit en voorspelbaarheid in de gemeentelijke budgetten: waarborg dat gemeenten bij de voorjaarsnota weten waar ze het komende begrotingsjaar aan toe zijn.
3. Bied meer ruimte en zeggenschap aan gemeenten binnen de financiële verhoudingen: maak op basis van een gelijkwaardige relatie gebruik van de expertise en ervaring van gemeenten in geval van voorgenomen taakmutaties of andere substantiële budgetwijzigingen en geef een nieuwe of bestaande commissie daartoe adviesrecht.

Wij zijn bereid om onze verzoeken nader toe te lichten en beschikbaar voor een gesprek met u over de oplossingsrichtingen. De inhoud van deze brief wordt mede ondersteund door de VNG, de G32 en de G4.

Een afschrift van deze brief wordt ook verstuurd aan de Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer.

Hoogachtend,

Wethouders / portefeuillehouders Financiën van de gemeenten:

Aalten	Amersfoort	Bedum
Alblasserdam	Apeldoorn	Beemster
Albrandswaard	Arnhem	Beesel
Alkmaar	Assen	Bellingwedde
Almelo	Asten	Bergen op Zoom
Alphen aan den Rijn	Barendrecht	Bergeijk

Best	Geertruidenberg	Lelystad
Beuningen	Geldrop-Mierlo	Leudal
Binnenmaas	Gilze en Rijen	Leusden
Blaricum	Gorinchem	Lingewaard
Bodegraven-Reeuwijk	Gouda	Lisse
Borger-Odoorn	Groesbeek	Littenseradiel
Borne	Groningen	Loon op Zand
Boxmeer	Haaksbergen	Loppersum
Boxtel	Halderberge	Losser
Brielle	Hardinxveld-	Maasgouw
Bronckhorst	Giessendam	Maassluis
Brummen	Hardenberg	Maastricht
Brunssum	Haren	Marum
Bunnik	Heerlen	Meerssen
Bunschoten	Heeze-Leende	Menameradiel
Bussum	Hellendoorn	Meppel
Capelle aan den IJssel	Hellevoetsluis	Middelburg
Castricum	Helmond	Midden-Delfland
Coevorden	Hendrik-Ido-Ambacht	Mill en Sint Hubert
Cranendonck	Hengelo	Moerdijk
Cuijk	's-Hertogenbosch	Molenwaard
Culemborg	Heumen	Montferland
Dantumadiel	Hillegom	Montfoort
De Bilt	Hilvarenbeek	Muiden
Delfzijl	Hilversum	Naarden
De Marne	Hof van Twente	Neder-Betuwe
Den Haag	Hollands Kroon	Nieuwegein
Den Helder	Hoorn	Nieuwkoop
Deventer	Huizen	Nijmegen
Dinkelland	Hulst	Nissewaard
Doesburg	IJsselstein	Noordenveld
Doetinchem	Kaag en Braassem	Noordoostpolder
Dongen	Kampen	Noordwijk
Dongeradeel	Katwijk	Noordwijkerhout
Dronten	Kerkrade	Nuth
Druten	Korendijk	Oegstgeest
Duivenvoorde	Krimpen aan den	Oirschot
Edam-Volendam	IJssel	Oldambt
Ede	Krimpenerwaard	Oldebroek
Eemnes	Laarbeek	Oldenzaal
Eemsmond	Landerd	Olst-Wijhe
Eindhoven	Landgraaf	Ommen
Elburg	Landsmeer	Onderbanken
Emmen	Lansingerland	Oosterhout
Enschede	Laren	Opsterland
Epe	Leeuwarden	Oss
Ermelo	Leiden	Oudewater
Etten-Leur	Leiderdorp	Overbetuwe
Franekeradeel	Leidschendam-	Pijnacker-Nootdorp
de Fryske Marren	Voorburg	Purmerend

Putten
Raalte
Renkum
Rhenen
Rijnwaarden
Rijssen-Holten
Roerdalen
Roermond
de Ronde Venen
Rotterdam
Rucphen
Schagen
Schouwen-Duiveland
Simpelveld
Sint Anthonis
Sint-Michielsgestel
Sint Oedenrode
Sittard-Geleen
Smallingerland
Son en Breugel
Steenbergen
Steenwijkerland
Stein
Ten Boer

Terneuzen
Terschelling
Tholen
Tiel
Tubbergen
Tytsjerksteradiel
Uden
Uithoorn
Urk
Utrecht
Utrechtse Heuvelrug
Valkenburg aan de Geul
Valkenswaard
Veldhoven
Venlo
Venray
Vianen
Vlaardingen
Vlagtwedde
Vlissingen
Voerendaal
Voorschoten
Waalwijk

Waddinxveen
Wageningen
Wassenaar
Weert
Weesp
Westervoort
Wijchen
Wijdmeren
Wijk bij Duurstede
Winsum
Winterswijk
Woerden
Zaanstad
Zandvoort
Zeevang
Zeewolde
Zoetermeer
Zoeterwoude
Zuidhorn
Zuidplas
Zutphen
Zwolle

Correspondentieadres:

Wethouders Financiën

T.a.v. Peter Oet

Postbus 1086

2800 BB Gouda

✉ peter.oet@gouda.nl / ☎ (0182) 58 86 21